

Daudzbērnu māte Solvita: "Man sažņaudzas sirds, kad jāatsaka bērniem. Bet atteikt gadās bieži."

Solvita Rama kopā ar vīru audzina piecus bērnus. Faktiski viņiem pienākas cildenais nosaukums dižģimene, taču, tā kā bērni nav kopīgie, viņi sevi sauc par dižu daudzbērnu ģimeni. Bet grozi, kā gribi, vienalga izklausās diži un vareni. Tomēr tā tikai izklausās! Solvita atzīst, ka patiesībā aiz godājamā nosaukuma nekāda spozme neslēpjas. Daudzbērnu ģimenes ikdiena nav ziediem kaisīta, pat ar visai labiem ienākumiem viņi nevar atļauties bērnu prioritātes likt pirmajā vietā, jo svarīgāk par visu ir savilkt galus. Tikmēr oficiāli daudzbērnu ģimenes tiek godinātas un aicinātas kļūt par piemēru citiem, bet vai valsts arī sniedz kādu atbalstu? Vai atbalsts ir tikai uz papīra un galā jātiek, kā nu spēj?

Solvita ar vīru audzina piecus brašus jauniešus – 10 gadus vecus dvīņus, 11 un 15 gadus vecus dēlus un 16-gadīgu meitu. "Visi skolēni, visiem savas prasības un vajadzības, tāpēc cenšamies balansēt starp to, ko vajag, un to, ko gribas," nopūšas Solvita.

Privātīpašumam atmeta ar roku

Solvita par daudzbērnu ģimenes māti kļuva pirms pieciem gadiem, kad sāka kopdzīvi ar mīļoto vīrieti. Taču līdz ar prieku par laimīgas ģimenes dibināšanu nāca arī rūpes par pieciem bērniem un dzīvesvietu. Šobrīd ģimene mitinās četrstabu dzīvoklī Ādažos. Īrētā dzīvoklī, ko Solvita īpaši uzsver, jo viņas kvēlākā vēlēšanās bija privātīpašums, taču šo sapni viņai nācās aizmirst, jo hipotekāro kredītu viņiem nepiešķīra. "Es trīs gadus cīnījos, lai mums iedotu hipotekāro kredītu. Bet tad atmetu ar roku, jo sapratu, ka tā ir cīņa ar vējdzirnavām."

"Visvairāk man sāp, ka mēs tāpat maksājam īri, to summu mēs varētu maksāt par kredītu. Bet viss atduras pret birokrātiju – uz papīra mums pietrūkst ienākumu, lai segtu kredītu. Kaut arī kopā mums ar vīru nav

slikti ienākumi. Vidēji tie ir 3–4 tūkstoši mēnesī.”

Netikusi pie sava privātīpašuma, [daudzbērnu ģimene](#) četru gadu laikā dzīvesvietu nomainīja sešas reizes. Vienubrīd septiņu cilvēku ģimene dzīvoja pat vasarnīcā pie Solvitas mātes, pēc tam vienistabas dzīvoklī. “Tagad mums ir četru istabu dzīvoklis ar izdevīgiem komunālajiem maksājumiem, kas mums ir ļoti svarīgi.”

Galvenais ir pabarot bērnus

Solvita visus ienākumus un izdevumus fiksē "ekselī" vai savā piezīmju blociņā. Rādot blociņu, pati pajoko, ka vienubrīd bija vīru novedusi līdz baltkvēlei, jo pierakstīja burtiski katru čeku, gribēdama zināt, kam cik tiek tērēts.

Jautāta, par ko tad visvairāk aiziet nauda, atbilde ir viennozīmīga – par mājokli un pārtiku. “1000 eiro dzīvoklim, 800 eiro pārtikai, tad mašina, kas arī ir ap 500–800 eiro mēnesī.” Mašīnas jautājums Solvitai sagādā lielas rūpes – tik kuplai ģimenei ir nepieciešams liels auto, kas šobrīd ir kļuvis par pārāk dārgu "prieku", līdz ar to Solvita arvien biežāk aizdomājas par atteikšanos no mašīnas.

Skaitot visus izdevumus kopā, Solvita atzīst, ka inflācijas iespaidā ir kļuvis vēl grūtāk. Piemēram, pārtikai ģimene tērē pat divas reizes vairāk nekā vēl 2019. gadā, tāpēc šobrīd ģimenes prioritāte ir izdzīvošana un bērnu pabarošana. Par izklaidēm ģimenē runā arvien retāk.

Savukārt par savām vajadzībām Solvita jau sen nedomā. Arī jaunu drēbju un mantu pirkšana ir kļuvusi par ekstru, ko var atļauties tikai svētkos. Ikdienai nepieciešamo Solvita ir piešāvusies iegādāties “Andelē Mandelē”. “Es vispār cenšos izvairīties no iepirkšanās centriem. Man ir ieprogrammēts izdevumu filtrs, caur kuru es vērtēju katru pirkumu.”

“Es zinu, ka nepirkšu sev jaunus džinsus, jo man tā summa ir jāsamaksā par bērna futbola nodarbībām. Es vienmēr likšu bērnu intereses pirmajā vietā.”

Taču ar rūgtumu Solvita atzīst, ka arī bērnu vajadzības ikreiz tiek izvērtētas. Teju visi [bērni](#) nodarbojas ar sportu, kas prasa ieguldījumus. Līdz ar to Solvita pirms katra mācību gada sākuma pragmatiski izsver, kur ir izdevīgāk deklarēt bērnus – Rīgā vai Ādažos. "No Ādažiem mēs neko nesaņemam, jo neesam šeit deklarēti. Lēmumu te nedeklarēties pieņēmu tāpēc, ka tā mums ir izdevīgāk. Meitai ir basketbola treniņi Rīgā, kuriem viņa kā daudzbērnu ģimenes bērns saņem 50 procentu atlaidi, kas ir izdevīgāk nekā Ādažu pašvaldības vienreizējais gada pabalsts 50 eiro apmērā. No valsts var just nedaudz lielāku atbalstu. Mums ir 25 eiro elektrības atbalsts un 50 procentu atlaide mašīnas nodoklim. Vēl bērniem reģionālajā transportā ir 90 procentu atlaide, par ko esmu ļoti pateicīga. Bet tas arī viss, ja runājam tieši par atbalstu kā daudzbērnu ģimenei."

Solvita ar skumjām runā arī par bērnu ārstēšanu, kas prasa vērā ņemamus izdevumus, jo ne visu dotē valsts. Solvita te min gan meitas breketes 2000 eiro vērtībā, gan dvīņu likstas ar veselību, kuru risināšana prasa personīgos līdzekļus.

Ne kino, ne ceļojumi

Sakot, ka arī bērnu vēlmes un vajadzības ikreiz ir jāizvērtē, Solvita nemaz nepārspilē. Viņa izvērtē burtiski visu. "Bērni nodarbojas ar sportu, bet ne uz visiem turnīriem mēs viņus varam palaist, jo dalība tajos arī maksā naudu. Tāpēc vienmēr skatos, cik svarīgs ir turnīrs. "Tagad vienam no puikām piedāvā nometni Francijā par 375 eiro. It kā jau nekāds kosmos nav, bet mūsu budžetā tā ir smaga nasta."

Arī kino un akvaparks ir pārāk dārgas izklaides tik lielai ģimenei. Piemēram, gājiens uz kino 7 cilvēkiem izmaksā aptuveni 100 eiro, ieskaitot, protams, popkornu. Bet kas gan ir kino bez popkorna. "Dažreiz bērni "lētajās dienās" uz kino iet atsevišķi ar draugiem. Uz Līvu akvaparku mēs arī neejam. Dažreiz skolēnu brīvlaikā aizbraucam uz Pērnavu, un tas ir liels notikums. Bet tā mēs ejam pārgājienos. Man jāatzīst, un par to man ir liela sāpe, mūsu mājās ir populāras viedierīces, jo tas ir lētāk. Tas ir lētāk nekā aiziet uz kino vai akvaparku. Jo vajag tikai lētu telefonu un internetu."

“It kā jau bērniem tā ir laba skola, bet es arī negribu bērniem mācīt nabadzīgo domāšanu. Man sažņaudzas sirds, kad jāatsaka bērniem. Bet atteikt gadās bieži.”

“Uz papīra” atbalsta netrūkst

Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienības valdes priekšsēdētāja Elīna Treija TVNET+ pastāstīja, ka pabalsts, ko saņem daudzbērnu ģimenes, var krasi atšķirties, jo atbalsta sistēma katrā pašvaldībā ir citādāka. Piemēram, Ādažu novada pašvaldības pārstāve Laura Dūša TVNET+ uzskaitīja veselu virkni ar dažāda veida atbalstiem, tikai vai tas spēj aizlāpīt daudzbērnu ģimeņu budžeta robus, kuri līdz ar inflāciju aug griezdamies?

Laura Dūša min tos pašus 50 eiro, kas pienākas reizi gadā katram daudzbērnu ģimenes izglītojamajam no 7 līdz 24 gadiem. Papildus vēl pienākas ēdināšanas izdevumu pabalsts 50 eiro apmērā par trešo un katru nākamo bērnu. Tāpat var saņemt nekustamā īpašuma atvieglojumu un pašvaldības līdzfinansējumu Ādažu Mākslas un mūzikas skolā, Ādažu Bērnu un jaunatnes sporta skolā, kā arī citos pulciņos un nodarbībās. Tas arī viss. Pārējie izdevumi paliek vecāku ziņā, bet izdevumi tikai turpina augt.

Raksti par tēmu

Satura mārketingis